

SKULPTUR

En skulptur er som en krop. Den er til stede i et rum, hvor den står op eller ligger ned, og fylder en portion af rummet ud i højden og bredden, som vi selv gør det med vores krop. Når vi placerer os i et rum, orienterer vi os i rummet. Vi lægger mærke til rummets beskaffenhed: Dets størrelse, hjørner og vægge, hvor højt der er til loftet, hvor meget gulvplads der er, dets akustik, hvor lyst der er, og hvor lyset kommer fra. Vi stiller os på det sted i rummet, hvor vi føler os bedst tilpas.

Skulpturoplevelse betyder, at vi skal bruge vores egen krop. Det er umuligt at se hele skulpturen på samme tid, og den udfordrer os derfor til, at vi bevæger os rundt i rummet for at se den fra alle sider. Nogle skulpturer er så store, at vi må gå på afstand og bøje nakken tilbage for at se dem, andre er temmelig små eller har en udformning, der gør, at vi må bevæge os på helt nært hold og måske endda bukke os ned eller gå i knæ for at få det hele med.

Skulpturen besidder altså en helt særlig kvalitet, som adskiller den fra andre billedkunstneriske udtryksformer, nemlig det **rumlige**. Et maleri opleves *som om* det er rumligt, men kun *som om*, for i virkeligheden er ethvert billede fladt. Vi bevæger os ikke rundt om billedet for at opleve det, det har kun én side.

Skulpturen har gennem historien tjent forskellige formål. De gamle grækere ønskede at ære guderne og skabe forbindelse til dem. Dette gjorde de ved at lave helt overnaturligt smukke mennesker, der var guderne værdige. Indianerne lavede totempæle, og vikingerne opsatte vældige runestene med slyngede mønstre.

I vores kultur findes der bl.a. skulpturer eller statuer, som de også hedder, hvor formålet har været at skildre en betydningsfuld person, som f.eks. en kejser eller konge og skulpturer har tjent til at skildre væsentlige begivenheder som krige eller samfundsmæssige forandringer.

Idag handler skulpturerne ikke så meget om guder, helte eller en historisk begivenhed. Der laves stadig portrætter og monumenter, både indendørs og udendørs. Men ellers er mange af de skulpturer vi ser i dag, skabt ud fra kunstnerens egen indre trang, som pryde, minde, tankevækker, provokation eller meditationsobjekt.

Hvilke skulpturer kender du fra de steder, hvor du færdes i din hverdag?

Rudolph Christopher Puggaard Tegner blev født den 12. juli 1873 i København. Hans far var på det tidspunkt officer i livgarden, men blev siden grosserer, da han indtrådte i sin svigerfars firma, Morfaderen, efter hvem Tegner har fået sine 3 første navne, var en af det 19. århundredes største handelsmatadorer. Bedsteforældrenes hjem fik stor betydning for Tegner. Dels var bedsteforældrenes hjem fyldt med guldaldermalerier og møbelkunst,

Rudolph Tegner

dels mødte han også maleren Jørgen Sonne, der udførte den berømte fris på Thorvaldsens Museums ydermur. En anden gæst var arkitekten og keramikeren Thorvald Bindesbøll, der i 1875 tegnede hovedbygningen til morfaderens gods Hjulebjerg i Halland. Mange ferier opholdt Rudolph Tegner sig på godset omgivet af sine mange fætre

og kusiner eller hos bedste forældre i Helsingør. I 1887 døde morfaderen og samme år viste Rudolph Tegner så lidt fremgang i skolen, at hans far besluttede at han skulle begynde som lærling i flåden kun 14 år gammel. Han kom her til at deltage i korvetten Dagmars vintertogt til Middelhavet. Da han besøgte Akropolis i Athen, blev det så stærk en oplevelse for ham, at det kom til at bestemme hans kunstnerbane. I 1890 blev han elev på Kunstakademiet i København. Tegner var meget talentfuld og allerede efter 2½ år, havde han færdiggjort sin uddannelse som billedhugger.

Tegner fandt, at tiden herhjemme var gået i stå. Derfor tog han til Paris, og det var her han for alvor indledte sit virke som billedhugger.

Mødet med symbolisterne i Frankrig fik meget stor betydning for ham. Og da den danske kunstscene havde meget svært ved at acceptere hans værker, medførte dette, at han og hans kone Elna i 1925 valgte at slå sig ned i Frankrig, hvor man satte større pris på hans kunst. Her fik han nogle år senere en stor anerkendelse, da han i Paris 1931 kunne modtage guldmedalje for »Herakles og Hydraen«. Det var en stor glæde for ham, at Helsingør året efter købte statuen og lod den opstillet ved havnen. Selv om Tegner slog sig ned i Frankrig, kom han stadig tilbage til fædrelandet.

I 1916 købte ægteparret Tegner det første stykke lyngbegroede land ved »Rusland«, der hvor Tegner Museet nu ligger mellem Kildekrog og Villingerød. Museet er bygget i beton og åbnet i 1938. Museet kom til at indeholde hele hans livsværk i gips, marmor og bronze og rummer ca. 200 skulpturer.

Da Rudolph Tegner døde 1950 blev han begravet